

Regelverk og kontrollmyndighet

Regelverk etter naturmanfoldloven av betydning for grøntanlegg

Naturmangfoldloven

- Ble fastsatt juni 2009. Mesteparten av loven trådte i kraft 1. juli 2009
- “Nytt lovgrunnlag for samordnet forvaltning av biologisk mangfold”
- Både videreføring av regler som før var spredt mellom forskjellige lovverk og regulering av områder som ikke hadde vært regulert før

Reglene om fremmede organismer

- Naturmangfoldloven kapittel IV og forskrift om fremmede organismer, i kraft seinere en resten av naturmangfoldloven
- Artsdatabankens fremmedartsliste er ikke en del av reglene om fremmede organismer
- Utgangspunktene er (formelt sett) felles for alle organismegrupper
 - Noen organismegrupper var regulert fra før

Hovedgrepet i regelverket

- Søknadsplikt for all innførsel av levende og levedyktige organismer (uansett de finnes i Norge fra før eller ikke)
- Søknadsplikt for all utsetting av organismer som ikke finnes naturlig på stedet - uansett hvor utsettinga skjer
 - «utsetting» omfatter også deponering som avfall

Men for planter....

- For «landlevende planter» er unntakene viktigere enn hovedregelen
 - Aldri krav om tillatelse til innførsel
 - Aldri krav om tillatelse der privatpersoner setter ut i egen hage
 - Kravet om tillatelse ved utsetting gjelder i grøntanlegg («parkanlegg og andre dyrkede områder, samt transport- og næringsutbyggingsområder») i praksis bare for 30 planter oppført på forskriftens vedlegg V
 - Forbud mot å innføre, sette ut og omsette 28 planter på vedlegg I

Noen tilfeller følger hovedreglene

- Det er krav om tillatelse for:
 - Innførsel av vannplanter som kan overleve utendørs
 - Utsetting av vannplanter
 - Utsetting av landlevende planter i naturområder - OGSÅ PLANTEAVFALL!

Hvordan forstår du vedleggene?

- Plantene er ført opp med vitenskapelig navn
 - Forbudet gjelder den oppførte arten (eventuelt underarten eller hybridene) definert ut artsbegrepet i biologien
 - Varianter/kultivarer omfattes så lenge de biologisk sett er samme art
 - Hybrider (dvs planter med arveanlegg fra flere arter) er ikke omfattes (med mindre hybridene selv er oppført på vedlegget)
 - «kultivarer eller varieteter, eksempelvis sterile varianter, som ikke kan medføre fare for uheldige følger for det biologiske mangfold»

Hvordan forstår du vedleggene?

- Plantene er ført opp med vitenskapelig navn
 - «kultivarer eller varieteter, eksempelvis sterile varianter, som ikke kan medføre fare for uheldige følger for det biologiske mangfold»
- Velger dere å bruke kultivarer av arter som står på lista må dere kunne dokumentere hvorfor kultivaren ikke kan medfører uheldige følger for det biologiske mangfoldet
- At det er en steril variant ikke nok dersom planten sprer seg vegetativt

Når kan du forvente å få tillatelse til å sette ut vedlegg V arter?

- Vi vurderer fordelene ved å bruke den aktuelle arten opp mot risikoen for naturmangfoldet
 - Begrenset antall arter på vedlegget, som i utgangspunktet står der fordi de utgjør svært høy risiko
 - Det må vurderes andre arter og si noe i søknaden om hvorfor dere likevel velger en av artene som står på vedlegget
 - I utgangspunktet må det være veldig klare fordeler for at vi skal gi tillatelse

Andre krav til virksomheter som driver med planter

- Du har en aktsomhetsplikt
 - Du skal prøve å finne ut hvilken risiko det du gjør innebærer for det biologiske mangfoldet, og unngå å gjøre ting med veldig høy risiko
- Du skal informere kunder og ansatte om risikoen og om regelverket
- Ved nyetablering eller utvidelse av grøntanlegg skal du ha skriftlig risikovurdering
- Du skal undersøke om planten har følgeorganismer og hindre spredning av skadelige følgeorganismer

Kontroll

- Miljødirektoratet fører tilsyn
- Overtredelser kan medføre
 - Pålegg om å stanse overtredelsen og å rette opp i følgene
 - Tvangsmulkt
 - Overtredelsesgebyr
 - I alvorlige tilfeller: politianmeldelse og straff

Miljø-
direktoratet